

Л.І. Федоришина, канд. істор. наук, доц. (ВНАУ, Вінниця)
М.С. Левчук, студ. (ВНАУ, Вінниця)

АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ АКТИВІВ І ПАСИВІВ БАНКУ

На сучасному етапі господарювання банківська система України знаходиться в кризовому стані. Причиною цього є багато факторів, але найголовніший – це погіршення ліквідності банків. Ліквідність банків викликана стрімким відтоком депозитів населення, погіршення кредитного портфеля та ін. Тому необхідно проводити аналіз показників ліквідності комерційних банків з метою запобігти їх банкрутства і для подальшої успішної діяльності з перспективами виходу на міжнародні ринки і тим самим підвищувати авторитет держави.

Під ліквідністю банківської системи розуміють спроможність банківської системи забезпечити своєчасне виконання всіх боргових зобов'язань перед вкладниками, кредиторами і засновниками банківських установ, можливість залучати в повному обсязі вільні кошти юридичних і фізичних осіб та надавати кредити й інвестувати розвиток економіки країни [1, с.19].

Кожен банк зобов'язаний самостійно забезпечувати підтримку своєї ліквідності на певному рівні за допомогою аналізу її стану. Аналіз проводиться за конкретні періоди часу, і прогноуються результати діяльності банку.

Аналіз ліквідності банку – процес дослідження факторів, що змінюють рівень ліквідності банку в динаміці з метою виявлення відхилень від планових чи нормативних значень та визначення впливу отриманих відхилень на діяльність банку. Ліквідність балансу банку характеризується співвідношенням окремих статей активу та пасиву балансу з метою порівняння їх значень зі встановленими нормативами. Ліквідність балансу банку є основним фактором підтримання належного рівня ліквідності банку. Баланс банку вважають ліквідним, якщо термінові зобов'язання за пасивами можна швидко покрити за рахунок реалізації активів [2].

Під ліквідністю активів розуміють їх здатність перетворюватися у грошову форму під час реалізації або внаслідок погашення зобов'язань позичальником. Ступінь ліквідності того чи іншого виду активів залежить від їх призначення. Ліквідність пасивів забезпечується наявністю їх стабільних джерел, не чутливих до коливань відсоткових ставок. До ліквідних пасивів належать залишки

на поточних рахунках постійних клієнтів банку, кредити, отримані від міжнародних фінансових організацій, кошти, одержані від емісії довгострокових облігацій банку тощо [3].

Оцінити ліквідність банку можна методом коефіцієнтів, який є найпростішим.

Коефіцієнтний метод аналізу ліквідності банку включає в себе:

- виявлення та визначення складу, періодичності розрахунку та граничних показників ліквідності;

- аналіз та оцінку стану показників ліквідності на основі: порівняння фактичних значень з нормативними, граничними; аналізу динаміки фактичних значень показників; факторного аналізу змін фактичних значень;

- визначення способів усунення невідповідностей, встановлених на основі аналізу [4].

Таким чином, аналіз ліквідності банку – процес дослідження факторів, що змінюють рівень ліквідності банку в динаміці з метою виявлення відхилень від планових чи нормативних значень та визначення впливу отриманих відхилень на діяльність банку. З одного боку, аналіз ліквідності банку є важливою складовою механізму управління ліквідністю, успішність та обґрунтованість результатів якого створює підґрунтя для прийняття менеджментом банку правильних управлінських рішень. З іншого, – це важлива складова аналізу банку, яка дає змогу, у поєднанні з іншими елементами аналізу, робити висновки про поточну та майбутню фінансову стійкість банку, ефективність та рівень ризику його діяльності, є підґрунтям для планування дій банку з залучення та розміщення ресурсів.

Література:

1. Галицька Е. Удосконалення системи показників ліквідності комерційних банків / Галицька Е., Висоцька Л. // Банківська справа. – 2002. – № 2. – С. 19-25.
2. Інтернет ресурс: <http://www.bank.gov.ua/>.
3. Драбаніч А. В. Ліквідність комерційного банку: оцінка та особливості управління / А. В. Драбаніч, І. О. Максимець // Регіональна бізнес-економіка та управління. - 2013. - № 3.С. 80-84. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rbetu_2013_3_14.
4. Інтернет ресурс:<http://www.investblog.net.ua/banky/likvidnist-banku>.